

Št.: 740-1/26-15

Datum: 27. 2. 2026

Zadeva: Mnenje o videzu dijakov pri praktičnem pouku v zdravstvenem oziroma socialnovarstvenem zavodu

Spoštovani,

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije (v nadaljnjem besedilu Zbornica – Zveza) je prejela vaše vprašanje v zvezi z nakitom na obrazu (pirsingi) ter vidnimi tetovažami pri dijakih zdravstvene nege med praktičnim poukom in kliničnim usposabljanjem.

Navajate, da so se med učiteljicami zdravstvene nege pojavila vprašanja o ustreznosti takšnega videza, pri čemer delodajalci, pri katerih dijaki opravljajo praktično izobraževanje, tovrstnega videza trenutno ne omejujejo, posamezne učiteljice pa se sklicujejo na strokovna priporočila o profesionalnem videzu zdravstvenega delavca ter menijo, da bi si morali dijaki pirsinge odstraniti oziroma tetovaže zakriti. V nadaljevanju prosite za dodatno pojasnilo oziroma strokovno mnenje, zlasti z vidika izobraževanja dijakov, in v primerih, ko delodajalec takšnih omejitev izrecno ne določa.

Izhodišče

Profesionalna podoba izvajalca zdravstvene nege in babištva je celostni dokument, ki vključuje strokovno kompetentnost, etično ravnanje, komunikacijo in urejen zunanji videz. Dokument Profesionalna podoba izvajalcev zdravstvene in babiške nege ter oskrbe (Zbornica – Zveza, 2021) poudarja, da profesionalna podoba prispeva k zaupanju, spoštovanju ter prepoznavnosti poklica. Zunanji videz je pri tem pomemben del neverbalne komunikacije, zato lahko vpliva na prvo zaznavo pacientov o strokovnosti in zaupanju (Rehman et al., 2005). Dojemanje profesionalnosti se pogosto povezuje z elementi videza (npr. urejenost, uniforma, splošna skrb za videz) (Wills et al., 2018). Ob tem je pomembno upoštevati, da se pričakovanja glede profesionalne podobe s časom spreminjajo zaradi družbenega razvoja in spreminjajočih se norm, kar navaja tudi že omenjeni slovenski dokument, ki profesionalno podobo opredeli kot dinamično področje (Zbornica – Zveza, 2021). Dijaki in študenti zdravstvene nege in babištva so del izobraževalnega procesa, v katerem se oblikujejo profesionalne navade in vrednote, zato so pri praktičnem pouku dolžni spoštovati standarde delovnega okolja, v katerem se usposabljaajo.

Ugotovitve strokovne literature in institucionalnih politik

Raziskave o vidnih tetovažah in pirsingih v zdravstvu kažejo mešane rezultate: v nekaterih okoljih (in pri nekaterih pacientih) lahko vidni pirsingi ali tetovaže znižajo zaznano profesionalnost (Westerfield et al., 2012), medtem ko druge raziskave (npr. v urgentnem okolju pri zdravnikih) ne najdejo razlik v zaznani kompetentnosti ali profesionalnosti zdravstvenih delavcev z vidnimi tetovažami/pirsingi (Cohen et al., 2018). Nedavna slovenska raziskava, ki je bila izvedena med izvajalci zdravstvene nege, ni pa vključevala stališč pacientov, je pokazala, da se anketirani v povprečju **niso strinjali z odklonilnimi trditvami o tetovažah**, vendar so se stališča statistično značilno razlikovala glede na **starost, delovno dobo** in pri nekaterih trditvah tudi glede na **stopnjo izobrazbe** (Hadžić & Bahun, 2025). Percepcija torej ni povsod enaka. Sprejemljivost je odvisna od kliničnega konteksta, kulture ustanove in značilnosti pacientov (npr.

starost, pričakovanja) (Cohen et al., 2018; Westerfield et al., 2012). Ključna sta varnost in higiena: smernice za higieno rok opozarjajo, da nakit lahko oteži učinkovito izvajanje higiene ter je povezan z večjo mikrobiološko obremenitvijo kože/rok (CDC, 2002; WHO, 2009). Zato je v neposredni oskrbi smiselno omejevati nakit, tudi na obrazu, predvsem takega, ki bi se lahko zataknil ali bil težje združljiv z varnim izvajanjem postopkov.

Raziskav, ki bi neposredno merile dožemanje pacientov v Sloveniji o tetovažah/pirsingih pri zdravstvenem osebju, žal ni oziroma jih nismo našli.

Pri pregledu nekaj tujih pravilnikov o videzu zdravstvenega osebja smo ugotovili, da številne ustanove omejujejo ali prepovedujejo vidne obrazne pirsinge. Tam, kjer so pirsingi dovoljeni, pa gre praviloma za majhen, diskreten okras, ki ga je mogoče enostavno odstraniti ali zamenjati. Obroči, viseč nakit ali izstopajoči elementi (tudi na ušesih) se običajno ne štejejo za skladne s profesionalnim videzom izvajalca zdravstvene nege in babištva.

Načelo odločanja v kliničnem okolju

Delodajalec oziroma izvajalec zdravstvene dejavnosti je odgovoren za določanje pravil profesionalnega videza zaposlenih, pa tudi dijakov in študentov na praksi. Pravilniki oziroma akti izvajalca zdravstvene dejavnosti bi torej morali veljati v njihovem (kliničnem) okolju, zahteve izobraževalne ustanove pa lahko presegajo pravila delodajalca, kadar ta nima zadostno izdelanih pravil in ko to narekujejo varnostni, higienski ali regulacijski razlogi.

Priporočilo Zbornice – Zveze

Častno razsodišče I. stopnje Zbornice – Zveze podaja naslednja priporočila za izobraževalne ustanove, izvajalce zdravstvene dejavnosti, dijake ter študente zdravstvene nege in babištva:

Obrazni pirsingi

- Obrazni pirsingi med praktičnim izobraževanjem niso priporočljivi, še posebej, če delovno okolje zahteva njihovo odstranitev ali zakritje.
- V ustanovah, kjer obrazni pirsingi niso izrecno prepovedani, so lahko sprejemljivi le majhni, diskretni in stabilno pritrjeni okraski (npr. majhen nosni biser), ki ne ovirajo izvajanja zdravstvene obravnave in ne povečujejo tveganja za okužbo.
- Obroči, viseč nakit ali večji okrasni elementi (npr. v nosu, obrvi, ustnici) ter vsak nakit, ki se lahko zatakne, poškoduje kožo oziroma sluznico ali ovira uporabo osebne varovalne opreme, se ne štejejo za skladne s profesionalnim videzom v kliničnem okolju.
- Če je to potrebno zaradi varnosti ali higiene, naj dijaki in študenti (pa tudi zaposleni) pirsinge odstranijo ali začasno nadomestijo s prozornim čepom (retainerjem), skladno s pravili delodajalca.

Vidne tetovaže

- Tudi tu veljajo pravila delodajalca (izvajalca zdravstvene dejavnosti), vendar vidne tetovaže same po sebi niso razlog za omejitev praktičnega izobraževanja, so pa pri pacientih zelo različno sprejete.
- Če delodajalec določa, naj bodo tetovaže zakrite, naj temu sledijo tudi dijaki oziroma študenti v času praktičnega pouka.
- Tetovaže z motivi, ki bi lahko bile za paciente moteče, neprimerne ali žaljive, morajo biti zakrite. Če zakritje ni mogoče oziroma predstavlja tveganje iz higienskih razlogov, je potreben individualni pristop k reševanju problematike (npr. predlog, da oseba spremeni tetovažo, če je njen motiv žaljiv in ni skladen z etičnimi načeli v zdravstveni ali babiški negi).

Vodilo za izobraževalne ustanove

- Izobraževalne ustanove naj postavijo lastna pravila glede profesionalne podobe dijakov in študentov. Priporočamo, da postavljajo vsaj takšna pravila, kot jih določata dokument o profesionalni podobi in delovno okolje, in dodatna, če obstaja utemeljen razlog, povezan z varnostjo, higieno ali zaščito pacientov.
- Dijakom in študentom naj se zagotovijo pogoste razlage in svetovanja v zvezi s profesionalno podobo. Svetovanje dijakom in študentom glede profesionalnega videza naj poteka spoštljivo in podporno, brez ustvarjanja napetosti, stigmatizacije ali obsojanja osebnega izražanja; poudarek naj bo na varnosti, higieni, potrebah in dojemanju pacientov in skladnosti s pravili delovnega okolja.
- Izobraževalne ustanove naj pri dijakih in študentih spodbujajo razumevanje profesionalnosti kot celote, ki vključuje poklicne kompetence, odnos do pacientov in etično ravnanje, pa tudi urejen zunanji videz.

S pozdravi

doc. dr. Helena Kristina Halbwachs
in Častno razsodišče I. stopnje

Anita Prelec,
predsednica Zbornice – Zveze

Vročiti:

- Helena Božič Janežič, elektronsko na e-naslov: helena.bozic@szslj.si

Literatura

- Cohen, M., Jeanmonod, D., Stankewicz, H., Habeeb, K., Berrios, M., & Jeanmonod, R. (2018). An observational study of patients' attitudes to tattoos and piercings on their physicians: The ART study. *Emergency Medicine Journal*, 35(9), 538–543. <https://emj.bmj.com/content/emj/35/9/538.full.pdf>
- Hadžić, J., & Bahun, M. (2025). Tetovaže med zaposlenimi v zdravstveni negi: kvantitativna raziskava. *Obzornik zdravstvene nege*, 59(3), 172–177. <https://doi.org/10.14528/snr.2025.59.3.3297>
- Rehman, S. U., Nietert, P. J., Cope, D. W., & Kilpatrick, A. O. (2005). What to wear today? Effect of doctor's attire on the trust and confidence of patients. *The American Journal of Medicine*, 118(11), 1279–1286. <https://www.amjmed.com/article/S0002-9343%2805%2900351-7/fulltext>

- Westerfield, H. V., Stafford, A. B., Speroni, K. G., & Daniel, M. (2012). Patients' perceptions of patient care providers with visible tattoos and/or body piercings. *Journal of Nursing Administration*, 42(3), 160–164. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/22361873/>
- Wills, N. L., Wilson, B., Woodcock, E. B., Abraham, S. P., & Gillum, D. R. (2018). Appearance of nurses and perceived professionalism. *International Journal of Studies in Nursing*, 3(3), 30-40. <https://doi.org/10.20849/ijsn.v3i3.466>
- Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije. (2025). *Profesionalna podoba izvajalcev zdravstvene in babiške nege ter oskrbe*. <https://zbornica-zveza.si/wp-content/uploads/2025/03/PROFESIONALNA-PODOBA.pdf>